

Terezínská iniciativa se představuje

Posláním Terezínské iniciativy je sdružovat a reprezentovat bývalé vězni terezínského ghettka a jiných koncentračních táborů (a jejich rodinné příslušníky), vězní nev rámci nacistické protizidovské perzekuce. V současnosti má Terezínská iniciativa více než 700 členů žijících v České republice a téměř 500 žijících v zahraničí.

Terezínská iniciativa dbá o to, aby byla důstojným způsobem uchována památka těch, kteří nacistické „konečné Židovské otázky“ nepřežili, pečeje o dokumentaci historie terezínského ghettka a celého průběhu nacistického pronásledování Židů z českých zemí s cílem, aby tato historie byla vdecky zkoumána a byly s ní seznamovány mladší generace, jež dobu nacismu nezažily.

Členové sdružení podle možností podporují své sociální a zdravotní potřebné členy, zajíždají a subvencují různé kulturní, publikánní a další aktivity.

Terezínská iniciativa se aktivně zasazuje za zlepšení úrovně výuky o „konečném řešení“ v českých školách, sleduje a hodnotí nově vydávané učebnice a finančně podporuje studijní zájezdy škol do Terezína. V současnosti připravuje vzdělávací a informační internetovou stránku o holocaustu.

Ohlédnutí zpět**Terezínská trýzna**

Na Národním hřbitově u terezínské Malé pevnosti se dne 18. května 2003 konala za přítomnosti prezidenta republiky Václava Klause, představitelů české vlády, zahraničních zastupitelství, politických stran, církve, bývalých vězňů policejní věznice gestapa v Malé pevnosti a židovského ghettka ve městě Terezín, mnohých dalších hostů a návštěvníků Terezínské trýzny.

Václav Klaus, prezident ČR, při projevu na Terezínské trýzne, květen 2003

Václav Klaus, president of the Czech Republic during the speech at the Terezín Commemorative Ceremony, May 2003

Tryzna byla zahájena v 10:00 hodin nástupem čestné stráže a hudby. Hlavní projev pědnesl prezident republiky Václav Klaus. Po projevech dalších členů zazněly klasická a židovská modlitba a Sbor otroků z opery Giuseppe Verdiho „Nabucco“.

The Remembrance began at 10 am with the arrival of an honour guard and music. The principal speech was given by the Czech

Presenting the Terezín Initiative

The mission of the Terezín Initiative is to bring together and represent former prisoners of the Terezín Ghetto and other concentration camps (as well as members of their families) who were detained within the framework of the Nazi persecution of the Jews. The Terezín Initiative currently has over 700 members living in the Czech Republic and almost 500 living in other countries.

The Terezín Initiative concerns itself with ensuring that the memory of those who did not survive the Nazi “Final Solution to the Jewish Question” is preserved with dignity, and cares for the documentation of the history of the Terezín Ghetto and the whole course of the Nazi persecution of the Jews in the Czech Lands, with the aim of having this history studied scientifically, and used to inform those of later generations who did not live through the Nazi period.

As it can, the Terezín Initiative also supports the social and healthcare needs of its members, underwriting and subsidising a range of publications and cultural and other activities.

The Terezín Initiative actively promotes a better level of education as regards the “Final Solution” in Czech schools, monitoring and evaluating newly published textbooks and financially supporting study tours by school parties to Terezín. At the present time it is preparing educational and informative Internet pages about the Holocaust.

A look back**The Commemorative ceremony in the National Cemetery**

The annual Commemorative Ceremony was held in the National Cemetery outside the Small Fortress on May 18th 2003, in the presence of the President of the Czech Republic, Václav Klaus, members of the Czech government, and representatives of foreign governments, political parties, churches, former prisoners of the police prison in the Small Fortress and of the Terezín Ghetto, and many other guests and visitors.

Vladimír Špidla, předseda vlády ČR, na Terezínské trýzne, květen 2003

Vladimír Špidla, Prime Minister of the Czech Republic at the Terezín Commemorative Ceremony, May 2003

The Remembrance began at 10 am with the arrival of an honour guard and music. The principal speech was given by the Czech

Pracovníci Státního muzea Osvětim v Terezíně

Ve dnech 6.-10. července 2003 se konal v Památníku Terezín seminář pro pracovníky Státního muzea v Osvětimi.

Výtvarný workshop při semináři pracovníků Státního muzea v Osvětimi, červenec 2003

Art workshop during the seminar of the staff of the State Museum in Auschwitz, July 2003

Skupina zaměstnanců nejrůznějších oddílů osvětimského muzea se seznámila s „místem“ terezínského ghettka v tzv. „konečném řešení židovské otázky“, prohlédla si expozice, absolvovala workshopy, které má zdejší vzdělávací oddíl lení pořízené pro školní skupiny. Jeden den programu byl také věnován návštěvě vzdělávacího a kulturního centra v Praze, kde jim byla nastíněna historie židovského osídlení na našem území a kde si prohlédli zdejší židovské památky.

**Bilance vzdělávacího oddělení
Památníku Terezín za I. pololetí 2003**

Prioritním úkolem vzdělávacího oddílu lení Památníku Terezín je pořádání vzdělávacích seminářů pro mládež i dospělé nejen z České republiky, ale i ze zahraničí. Svojí aktivitou se snaží tento úkol naplňovat. Za I. pololetí roku 2003 si po seminářích vzdělávacího oddílu lení PT vyslechlo přednášky, zhlédlo filmy a pracovalo se studijními materiály celkem 115 skupin, což činí 3860 osob. Z toho bylo 70 českých škol, 33 škol přijelo ze zahraničí, další skupiny tvořili české i zahraniční učitelé a pracovníci nejrůznějších státních a církevních institucí.

Co plánujeme?

Oct. 31th - Nov. 3rd 2003 Seminar for teachers at the Dachau Memorial, Germany

Nov. 20th- 23rd 2003 International seminar for teachers „Holocaust in Education“, Terezín

There will be two seminars “How to teach the Holocaust” organized by the Terezín Memorial and the Ministry of Education of the Czech Republic (see the Newsletter 1/2002), 5. - 7. 3. 2004 and 26. - 28. 3. 2004.

The information and application form you can receive from The Terezín Memorial and on the internet.

Kontakty - Contacts

Adresa - Address
PAMÁTNÍK TEREZÍN, Národní kulturní památka
Princípova alej 304, 411 55 Terezín

Malá pevnost - Small Fortress

tel.: 416-782 442, 416782131, fax: 416-782 245

Muzeum ghettka - Ghetto Museum

tel.: 416-782 576, fax: 416-782 993

Magdeburgská kasárna - Magdeburg Barracks

tel.: 416-782 949

Sředisko setkávání II. - Meeting Centre II.

tel.: 416-782 654

PAMÁTNÍK TEREZÍN
Národní kulturní památka

tel.: 416-782 442, 416782131, fax: 416-782 245

Muzeum ghettka - Ghetto Museum

tel.: 416-782 576, fax: 416-782 993

Magdeburgská kasárna - Magdeburg Barracks

tel.: 416-782 949

Sředisko setkávání II. - Meeting Centre II.

tel.: 416-782 654

www.pamatnik-terezin.cz

Odpovědný redaktor - Editor:
Mgr. Naděžda Štulcová;
stulcova@pamatnik-terezin.cz

Foto - Photos:
Památník Terezín, Alastair Millar

Anglický překlad - Translation:
František Veselý

Výtvarné zpracování - Design:
Miroslav Veselý, look@look.cz

ZPRAVODAJ NEWSLETTER

VZDĚLÁVACÍ A INFORMAČNÍ BULLETIN
EDUCATIONAL AND INFORMATIVE BULLETIN

**Památník Terezín / Terezín Memorial
Dům Anny Frankové / Anne Frank House
2003**

Transporty

Terezínské ghetto bylo táborem shromažďovacím a průchozím, což znamenalo, že transporty s vězni sem pojížděly a zároveň s dalšími vězni z Terezína odjížděly. Jejich konečným cílem byla ghetto a vyhlazovací tábory v Polsku a v Pobaltí.

V protektorátu sídlila deportace Židů Ústředna pro židovské vystřihování v Praze, jednotlivé transporty však museli sestavovat sami pracovníci židovské náboženské obce.

Zde byly písemně vyrozuměny o datu zařazení do pásu slavnostního transportu a místo, kam se mají dostavit se zavazadly. Předpis stanovil jejich váhu do 50 kg na osobu. Všechny ostatní majetek museli deportovaní zanechat ve svém bydlišti.

Transporty z Čech a Moravy byly označovány písmeny abecedy, zpočátku jedním (H, L, Z), později kombinací dvou i tří písmen (Av, AAg, Ck). Každá osoba zařazená do pásu slavnostního transportu měla přidáné i počátečné číslo, členové rodiny je měli obvykle jítoucí po sobě. Kupa transportních čísel L - 518, L - 519, L - 520 patřila rodině Weissových z Prahy. Transporty vypravované do Terezína z ostatních zemí Evropy byly značeny čímskými číslicemi, k nimž se přidávaly číslíčky arabské, označující o kolikátý transport se jednalo a kolikátý byl pásu slavnostní výzva v seznamu. Kupa transportů z oblasti Ústí nad Labem v Sudetech měla označení XIX/I - XIX/12, z Dánska XXV/I - XXV/4 atd.

Po příchodu do Terezína byl transport umístěn do tzv. šlojsky, kde probíhala kontrola všichni i jejich zavazadel a bylo jim zabaveno vše, co předpis pro internaci v ghettu nedovolovaly: peníze, šperky, cigarety, vajíče, lepší oblečení...

Transporty do Terezína pocházely od 24. 11. 1941 do 15. 4. 1945. Současně také byly vypravovány na Východ. Zpočátku směovaly do Rigi, Izbice, Treblinky aj., kam bylo do úřína 1942 deportováno přes 42 tisíc terezínských vězňů. Přešlo jen málo přes dvě stě. Od 26. 10. 1942 odjížděly, s výjimkou dvou malých

Transporty do ghetto, 1942
Transports to the ghetto, 1942

transportů do Bergen-Belsenu, všechny transporty do Osvětimi II - Bězinky (Auschwitz II - Birkenau), poslední tam byly vypraveny 28. 10. 1944. Po selekcích, prováděných někdy mezi vězni, byly zdraví a práceschopní posláni na otročkovou práci pro německé hospodářství, ostatní naleznili smrt v plynových komorách. Z více než 44 000 osob deportovaných z Terezína do Osvětimi, přešlo něco přes 3 tisíce.

Ke každému transportu byl vypracován seznam lidí do nichž zařazených. Tento seznam byl

Transports

The Terezín Ghetto was a camp for concentration and transit, which meant that transports carrying new prisoners arrived here, while at the same time others left carrying prisoners from Terezín. The final destinations of these transports were then ghettos and the extermination camps in Poland and the Baltic.

Under the Protectorate the deportation of the Jews was managed by the Centre for Jewish Emigration in Prague, while the individual transports had to be assembled by the staff of the Jewish Religious Communities themselves.

Jews were informed in writing of the date of the transport to which they had been assigned, and the place to which they were to proceed with their luggage limited to 50kg per person. The deportees were required to leave all their other property in their place of residence.

Transports from Bohemia and Moravia were marked using letters of the alphabet: initially one letter (H, L, Z), and later a

Pamětní místo transportů
The memorial place to transports

combination of two or three letters (Av, AAg, Ck). Each individual assigned to the relevant transport was also given a serial number, members of the same family generally having consecutive numbers: for example, transport numbers L-518, L-519 and L-520 belonged to the Weiss family from Prague. Transports destined for Terezín from other European countries were marked by Roman numerals suffixed by Arabic, these indicating which transport was involved and how many prisoners were listed. Transports from Ústí nad Labem (Aussig) in the Sudetenland, for instance, were marked XIX/I to XIX/12, and those from Denmark XXV/I to XXV/4.

On arrival at Terezín the transport was placed in the "schlosska" where prisoners and their baggage were checked, everything contrary to the ghetto rules being removed: money, jewellery, cigarettes, cookers, better quality clothing...

Transports ran to Terezín from November 24th, 1941, to April 15th, 1945. At the same time, transportation to the East was also undertaken: initially to Riga, Izbica (Izbitsa), Treblinka etc.; by October 1942 over 42,000 prisoners had been deported thence from Terezín, of whom slightly over 200 survived the war. From October 26th, 1942, all of the transports ran to Auschwitz II Birkenau, with the exception of two small 3,000

transports to Bergen-Belsen; the last departure was on October 28th, 1944. In the selection carried out among the prisoners the young and those capable of work were sent as slave labour for the German economy, while death in the gas chambers awaited the others. Of the 44,000 individuals deported from Terezín to Auschwitz just over 3,000 survived the war.

Transport lists included the name of the transported person and their transport number, date of birth, occupation or last employment, address prior to transport to Terezín and registration number in the Jewish Self-administration, where further data was also recorded regarding particular individuals (death, transport to the East...).

The transport documents contained the names of those assigned and their transportation numbers, dates of birth, occupation or last employment, address prior to transport to Terezín and registration number in the Jewish Self-administration, where further data was also recorded regarding particular individuals (death, transport to the East...).

The Jewish Self-administration in the former Terezín Ghetto

Even before the beginning of the deportations to Terezín, a "staff" had been established in Prague on the instructions of the Zentralstelle für jüdische Auswanderung (the Nazi Centre for Jewish Emigration); it comprised 23 members of the Jewish Religious Community - professionals with a talent for organisation, who were to form the Jewish Self-administration in the ghetto. Their transport arrived in Terezín on December 4th, 1941. The SS Command made the Magdeburg Barracks available to them (marked "B V" on the ghetto map), and for the whole lifetime of the ghetto this remained the seat of the Jewish Elders (Judenältester), the Jewish Self-administration and several hundred "clerks" employed in departments overseeing every aspect of the ghetto. In addition to the Central Secretariat these included the internal administration, economic, technical, financial, healthcare, and childcare & youth departments, the employment office, and the department for the use of free time.

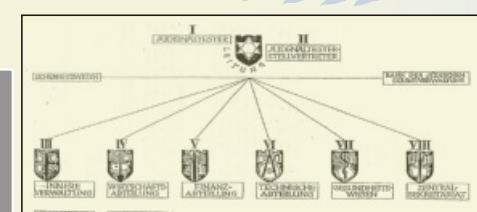

Schéma židovské samosprávy v terezínském ghetto
Scheme of the Jewish Self-administration in the Terezín Ghetto

Ještě před počátkem deportací do Terezína byl v Praze z příkazu Zentralstelle für jüdische Auswanderung (nacistická Ústředna pro židovské vystřihování) sestaven tzv. štáb. Jednalo se o 23 pásu slavnostní židovské náboženské obce - odborníků s organizačními schopnostmi, kteří měli tvořit židovskou samosprávu ghetto. Jejich transport dorazil do Terezína 4. 12. 1941. Komandantura SS pro ně uvolnila Magdeburgská kasárna (plánku ghetto pod označením B V), která pak zůstala po celou dobu trvání ghetto sídlem židovského staršího (Judenältestera), židovské samosprávy a mnoha set „úředníků“ zaměstnaných v oddílech zajišťujících veškerý chod ghetto. Vedle ústředního sekretariátu to byla také oddíl lení: vnitřní správy,

transports to Bergen-Belsen; the last departure was on October 28th, 1944. In the selection carried out among the prisoners the young and those capable of work were sent as slave labour for the German economy, while death in the gas chambers awaited the others. Of the 44,000 individuals deported from Terezín to Auschwitz just over 3,000 survived the war.

A list of those included was drawn up for each transport; this list was sent to Terezín with the transport, where it was filed in the records department of the Jewish Self-administration, where further data was also recorded regarding particular individuals (death, transport to the East...).

The transport documents contained the names of those assigned and their transportation numbers, dates of birth, occupation or last employment, address prior to transport to Terezín and registration number in the Jewish Self-administration, where further data was also recorded regarding particular individuals (death, transport to the East...).

The transport documents contained the names of those assigned and their transportation numbers, dates of birth, occupation or last employment, address prior to transport to Terezín and registration number in the Jewish Self-administration, where further data was also recorded regarding particular individuals (death, transport to the East...).

The Jewish Self-administration in the former Terezín Ghetto

Bývalá Jezdecká kasárna v Terezíně byla od počátku své existence jedním z nejvýznamnějších kasárenských objektů. Výstavba kasáren probíhala v letech 1782 až 1786. Jsou postavena v tzv. španělském stylu. Do kasáren bylo možno umístit 626 pásu slavnostní mužstva. Téměř ocelé pátzemí sloužilo jako stáje pro celkem 396 koní.

hospodářské, technické, finanční, zdravotní péče, pracovní úřední, péče o děti a mládež a oddíl pro využití volného času.

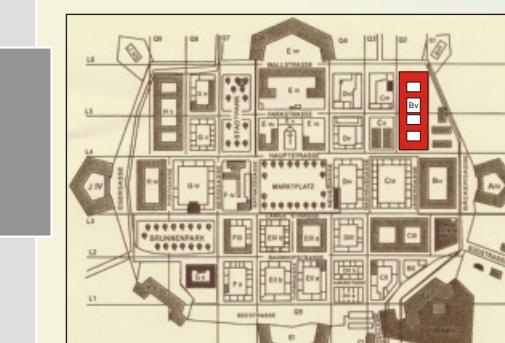
V této židovské samosprávě se vystřídali tři židovští starší: Jakob Edelstein (zastřelen v Osvětimi v květnu 1944), dr. Paul Eppstein (zastřelen v terezínské Malé pevnosti v září 1944) a dr. Benjamin Murmelstein (přežil zde do konce války). Pouze oni směli hovořit a jednat se s velenem komandantury SS nebo strážního oddílu etnictva. Rada starších musela plnit pokyny a pokyny zdejší komandantury a dávat je na všechny věci v zóně ghetto prostřednictvím denních rozkazů (Tagesbefehle). První byl vydán již 15. 12. 1941, dále pak vycházely pravidelně téměř o celou dobu existence ghetto Terezín.

Jakob Edelstein (shot at Auschwitz in June 1944), Dr. Paul Eppstein (shot in the Small Fortress at Terezín in September 1944) and Dr. Benjamin Murmelstein (survived to the end of the war). They alone could speak and negotiate with members of the SS Command or the Guards Division. The Council of Elders was required to carry out the orders and directions of the local Command, and make them known to all prisoners in the ghetto through the Orders of the Day (Tagesbefehle); the first of these was published on December 15th, 1941, and they then appeared regularly throughout the lifetime of the Terezín Ghetto.

The Walls Speak: The Magdeburg Barracks

The former Cavalry Barracks in Terezín were from the very beginning one of the most important barracks buildings in the town. They were built between 1782 and 1786 in the so-called "Spanish style". The barracks could hold a total of 626 men; almost the entire ground floor was taken up by stabling for 396 horses.

The barracks could thus contain an entire cavalry regiment, and under the Habsburg Monarch here was the base of the First Dragoons. After the creation of the independent Czechoslovak Republic the barracks were renamed after Jan Jiskra from Brandýs. After the occupation of Czechoslovakia in March 1939 a permanent German garrison was posted to Terezín, and the barracks were again renamed for the occasion - Magdeburg. After the creation of the Terezín ghetto the building became particularly important, as the Jewish Self-administration was based here and it was the venue for many cultural events.

Umístění Magdeburgských kasáren na plánu bývalého terezínského ghetto (vyznačeno červeně)
The Magdeburg Barracks in the map of former Terezín Ghetto (marked in red)

Kasárna mohla pojmet celý jezdecký pluk a v letech habsburské monarchie byla sídlem 1. dragonovského pluku. Po vyhlášení samostatného českoslovanského státu byla pojmenována na kasárna Jana Jiskry z Brandýsa. Po okupaci Československa v březnu 1939 byla v Terezíně zřízena stálá německá posádka. Poté pohlížitostí obdržela kasárna Jana Jiskry z Brandýsa nové jméno - Magdeburgská. Po vzniku ghetto v Terezíně se kasárna stala zvláště významným objektem, neboť zde sídlila židovská samospráva a konalo se tu mnoho kulturních akcí.

Po válce byla kasárna užívána armádou ČSR, která je opustila v 90. letech 20. století. Kasárna byla zrekonstruována, část pošpalila Národnímu muzeu a část užívá pro svá oddíly lení a expozice od roku 1997 Památníku Terezín. V současné době zde existuje Stádisko setkávání, najdeme tu expozice Památníku Terezín, výstavu umění (výtvarnému, divadelnímu, hudebnímu a literárnímu) a repliku ubikace z doby ghetto.

Po válce byla kasárna užívána armádou ČSR, která je opustila v 90. letech 20. století. Kasárna byla zrekonstruována, část pošpalila Národnímu muzeu a část užívá pro svá oddíly lení a expozice od roku 1997 Památníku Terezín. V současné době zde existuje Stádisko setkávání, najdeme tu expozice Památníku Terezín, výstavu umění (výtvarnému, divadelnímu, hudebnímu a literárnímu) a repliku ubikace z doby ghetto.

Je zde také ubytovna pro účastníky seminářů, shromažďovací půdní prostor, jídelna a své působiště zde má vzdálivá lávací a sbírkové oddíly.

Magdeburgská kasárna
Magdeburg Barracks

After the war, the barracks were used by the Czech Army, which left them in the 1990's. They subsequently underwent reconstruction, part passing to the National Museum and part used since 1997 by the Terezín Memorial for its departments and exhibitions. At the present time the Meeting Centre is housed here, along with the Terezín Memorial (applied, theatrical, musical and literary) arts exhibitions and a replica of a dormitory from the ghetto period. Accommodation for seminar participants is also to be found here, along with an attic assembly space, a refectory and the offices of the Education and Collections Departments.

Leo Haas: Kreslárna Technické kanceláře (PT 1886)
Leo Haas: Drafting room of the Technical office (PT 1886)

Three Jewish Elders followed one another at the head of the Jewish Self-administration: